

Інна ГОРОФ'ЯНЮК

ІЗ СПОСТЕРЕЖЕНЬ НАД ПОДІЛЬСЬКО-ПОЛІСЬКИМИ ПАРАЛЕЛЯМИ В ДЕНДРОЛЕКСИЦІ

У статті висвітлено подільсько-поліські діалектні паралелі на матеріалі дендрологічної лексики. Простеження ізоглот дендронемів дозволило встановити постання окремих лексем у центральноподільських говірках.

Ключові слова: дендронем, лексичні паралелі, центральноподільські говірки, поліське наріччя.

У сучасному українському мовознавстві все ще залишається нерозв'язаним питання просторового розміщення, ареальної змінності лексики, взаємовідношень лексики різних діалектних систем. Зосередження уваги на діалектному протиставленні дещо деактуалізувало питання взаємозв'язку між говірками в ареальному аспекті, основна увага концентрується на діалектних відмінностях, протиставленні без урахування детермінізму чи взаємозв'язку репрезентантів того самого явища в мовному просторі¹. Водночас, як зауважує П. Гриценко, „розгляд репертуару ареальних опозитів не лише через призму протиставності, диференціації, а й варіативності, інтеграції розкриває значно більші можливості для з'ясування механізму виникнення лексичної відмінності говорів, пізнання закономірностей територіального розміщення мовних явищ, групування ізоглот, їх ареалогічної цінності, ніж констатація належності лексем до певного типу діалектних відмінностей”². Усвідомлення цього спонукає сучасних дослідників живого слова шукати міждіалектні паралелі, найчастіше в лексичній системі говорів (З. Бичко, В. Кириленко, Н. Хібеба, Л. Чирук та ін.), адже з'ясування зв'язків лексики досліджуваного говору з іншими лексичними діалектними системами сприяє глибшому розумінню етапів становлення першої.

Центральноподільська лексика на тлі інших діалектних систем виявляє спільні та відмінні риси своєї семантичної і формальної структури. Мета нашої розвідки – виявити діалектні паралелі в корпусі дендрологічної лексики центральноподільських і поліських говірок. Джерельною базою дослідження є власні експедиційні записи з 94 н.пп. Вінниччини; поліський діалектний матеріал

---

¹ Гриценко П.Ю. Ареальне варіювання лексики. – К.: Наук. думка, 1990. – С. 11.

² Там же. – С. 13.

репрезентують праці М. Никончука³, П. Лисенка⁴, Р. Омельковець⁵, Ю. Кобова⁶.

Дендрологічна лексика української мови – давній пласт лексики, через що в ній не може бути значних відхилень, відмінностей як у плані виразу, так і в плані змісту. Проте, як засвідчив зіставний аналіз дендролексики центральноподільських і поліських говірок, диференціація торкнулась тут навіть слів праслов'янського походження⁷. Так, поліське наріччя не знає назв шипшини собачої, *Rosa canina* L. з коренем *сверб-*, пов'язаних з дрібним волосистим насінням рослини, яке викликає свербіння тіла – *свер'биус*, *свер'биуз*, *свер'бивус*, *свер'беус*, *свер'бив'із*, *свер'бивуза*, *свербо'ф'іст*, відомих у подільському говорі та інших діалектах південно-західного наріччя. Натомість флорономені з коренем *шип-*, також праслов'янського походження, мотивовані наявністю на гілках рослини шипів – *шип'чина*, *шип'шина*, *ш'ін'шина*, *шип'поуник*, *шип'поун'ік*, *ш'і'поун'ік* – з різною активністю покривають весь український ареал⁸. Отож лексичних паралелей у сфері назв дерев, їх частин, насаджень у зіставлюваних діалектних системах не так і багато, як очікувалось.

На позначення сосни звичайної, *Pinus sylvestris* L. у центральноподільських говірках, крім загальнопоширених номенів *'сосна*, *сос'на*, відзначено лексему *х'войа*, відому також у середньо- і східнополіських говірках⁹. Флорономен постав унаслідок синкретизму семем 'листя рослини, що вирізняє її з-поміж інших рослин' → 'рослина, заг. назва'.

Ялину звичайну, *Picea abies* L. в центральноподільському ареалі номіновано *йа'лина*, *йа'лінка*, *йолка*, *йел'*, *х'войа*, *'сосна*. У двох

³ Никончук Н.В. Опыт сравнительного анализа лексики трех сел Житомирского Полесья (на материале лексики природы): дис. ... канд. филол. наук: спец. 10.02.02. – Одесса, 1970. – 1016 с.; Никончук М.В. Матеріали до лексичного атласу української мови (Правобережне Полісся). – К.: Наук. думка, 1979. – 316 с.; Никончук М.В. Лексичний атлас Правобережного Полісся. – К.; Житомир: [Держ. картограф. фабрика], 1994. – 221 с.

⁴ Лисенко П.С. Словник поліських говірок. – К.: Наук. думка, 1972. – С. 224; Никончук М.В. Матеріали до лексичного атласу української мови (Правобережне Полісся). – К.: Наук. думка, 1979. – 260 с.

⁵ Омельковець Р.С. Номінація лікарських рослин в українському західнополіському говорі: [монографія]. – Луцьк: РВВ „Вежа”, 2006. – 302 с.

⁶ Кобів Ю. Словник українських наукових і народних назв судинних рослин. – К.: Наук. думка, 2004. – 800 с.

⁷ Сабадош І.В. Типологія назв *Rosa canina* L. в говорах української та інших слов'янських мов // Дослідження лексики і фразеології говорів українських Карпат: темат. зб. – Ужгород: Ужгород. держ. ун-т, 1982. – С. 54-70.

⁸ Сабадош І.В. Атлас ботанічної лексики української мови. – Ужгород: Ужгород. держ. ун-т, 1999. – К. 68.

⁹ Кобів Ю. Словник українських наукових і народних назв судинних рослин. – К.: Наук. думка, 2004. – С. 314.

говірках лексема *й'а'линка* позначає новорічне деревце. М. Никончук у середньополіських говірках констатував протилежне явище: *й'а'лин(к)а* позначає 'ялина, що росте в лісі', а *'йолка* – книжне запозичення й означає 'ритуальне новорічне деревце'¹⁰.

Семему 'двос чи більше дерев, що виростають з одного кореня' репрезентує в центральноподільських говірках широкий номінативний ряд: *корч, кор'чом д'іло їде, кушч, кушчиком росте, куш'чем, два коло купи, д'ерева у' куп'ї, дв'ї д'ерев'ї у' куп'ї, дво'хв'їорост'кове, с'парен'ї д'ерева, поросл'ове д'ерево, з'рошчане, дво'н'ата, близн'ата, близн'уки, розка'раки, росохате, рож'чохи, в'ід земл'ї п'їшло два стоу'бурчики*. Зауважимо, що лише три номени – *розка'рака, роз'с'оха, бл'їзн'уки 'тс.*' – фіксували й у середньополіських говірках.

Дерево, вивернуте бурею з коренем, має широкі номінативні ряди в зіставлюваних діалектах, спільними номемами є *в'ітро'вал, буре'лом, вивернуте д'ерево, викорчуване д'ерево*¹².

На позначення поваленого та очищеного від гілок стовбура дерева в центральноподільських говірках засвідчено назви *ко'лода, ко'лодка, ко'лотка, бреу'но, броу'но, д'ере'вина, кругл'ак, столб, хлист, пол'їно, краж, ствол, балок, матер'їал, д'ело'вої мат'ер'їал, оголений с'тоу'бур, об'чиш'чений ствол, в'ідземок без к'ресла*. За свідченнями М. Никончука, слово *бреу'но* відоме в поліській лісовій лексиці, утворюючи південно-східно-полісько-білоруську ізоглосу¹³, тому припускаємо імпортування цієї лексеми в подільський говір з північного наріччя.

Частину стовбура, що прилягає до кореня, у говірках Вінниччини номіновано найчастіше лексемою *в'ідземок* з варіантами *в'ідзамок, в'ідземник, одземок, одз'омок, обземок, оземок, обзем, надземок* та рідковживаними назвами *комел', комл'е'ва частина, пен', п'ен'ок, коу'бочка в'ід самої земл'ї*. Зауважимо, що префікс *од-* протиставляє волинські говірки півночі Вінниччини подільським, для яких характерний варіант з *від-* (див.: к. „Частина стовбура, що прилягає до кореня”). Таку опозицію вперше констатував М. Никончук, зафіксувавши правобережнополіські репрезентанти семими *обземок, одзем, озем*

¹⁰ Никончук Н.В. Опыт сравнительного анализа лексики трех сел Житомирского Полесья (на материале лексики природы): дис. ... канд. филол. наук: спец. 10.02.02. – Одесса, 1970. – С. 119.

¹¹ Никончук М.В. Матеріали до лексичного атласу української мови (Правобережне Полісся). – К.: Наук. думка, 1979. – С. 72-73.

¹² Там же. – С. 93.

¹³ Никончук Н.В. Опыт сравнительного анализа лексики трех сел Житомирского Полесья (на материале лексики природы): дис. ... канд. филол. наук: спец. 10.02.02. – Одесса, 1970. – С. 131.

та їх ізоглосу на Поділлі¹⁴. У цьому контексті порівняйте центральноподільське *в'ід'рубок* 'відрубаний шматок тонкого стовбура чи гілки' з поліським *од'рубок, об'рубок* 'тс.'¹⁵. Отож уживання префіксів *в'ід-* та *од-* чітко здиференційоване територіально, репрезентуючи південно-західне та північне наріччя відповідно.

Короткий відрізок стовбура в центральноподільських говірках називають *круг'лак, кр'аж, краж, кражик, кра'жалка, чурка, цурка, чурбан, ко'лодка, ко'лодочка, кл'оц, кобка, кобок, коўбок, коўбик, коблик, коўбен', кобок, коўбок, коўбочка, кл'об, кл'обка, кубанчик, об'апол, брусок, кусок*. Відомо, що номени *краж, кражик* 'тс.' поширені також у правобережнополіських говірках¹⁶, М. Никончук співвідносить їх з білоруським літературним *кражу* 'колода'¹⁷. Зважаючи на ареал поширення номенів у подільському говорі, вважаємо лексему імпортованою з північного наріччя. Лексема *кл'оц* (запозичена з німецької мови через польську, пор.: пол. *klus*) відома й у середньополіських говірках¹⁸, але з огляду на етимологію лексеми та активність її семантичних і формальних варіантів у південно-західних говорах (пор.: гуцульське *клецюк* 'поліно'¹⁹, буковинське *к'лецюк, кл'оцюк* 'колода'²⁰, наддністрянське *к'лецюк* 'дубове поліно'²¹), припускаємо імпортування номена в поліське наріччя саме з південно-західного.

Ізоглоса поліської назви палиці, призначеної для биття – *др'у'чок*²² – продовжується також у волинських і центральноподільських говірках Вінницької обл. Лексичні паралелі виявляються і в зіставлюваних говірках у номінативному ряді 'загострена паличка затикати в землю': *к'ілок, па'тик, па'ти'чок*²³.

До зафіксованих у центральноподільських говірках назв молоді гілочки на рослині – *па'гонец, па'гон, па'гончик, па'гонич, по'б'ег, па'рост, пр'ир'іст, в'ід'росток, дика па'р'іст, гіл'ачка,*

¹⁴ Никончук М.В. Матеріали до лексичного атласу української мови (Правобережне Полісся). – К.: Наук. думка, 1979. – С. 80.

¹⁵ Там же. – С. 75.

¹⁶ Там же. – С. 78.

¹⁷ Никончук Н.В. Опыт сравнительного анализа лексики трех сел Житомирского Полесья (на материале лексики природы): дис. ... канд. филол. наук: спец. 10.02.02. – Одесса, 1970. – С. 109.

¹⁸ Там же. – С. 131.

¹⁹ Гуцульські говірки: короткий словник / [відп. ред. Я.В. Закревська, Ін-т українознавства]. – Л.: [Львів. обл. книж. друк.], 1997. – С. 95.

²⁰ Словник буковинських говірок / [заг. ред. Н.В. Гуйванюк]. – Чернівці: Рута, 2005. – С. 208.

²¹ Шило Г. Наддністрянський регіональний словник. – Л.: Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2008. – С. 143.

²² Никончук М.В. Матеріали до лексичного атласу української мови (Правобережне Полісся). – К.: Наук. думка, 1979. – С. 75.

²³ Никончук М.В. Матеріали до лексичного атласу української мови (Правобережне Полісся). – К.: Наук. думка, 1979. – С. 76.

в'єточка, мо|ло|да г'і|лка, мо|ло|ден'ка г'і|л'ака, мо|ло|дн'а|чок – засвідчені такі правобережнополіські паралелі: па|гон, па|г'ін, па|г'інок, па|г'інец', па|гонок, па|росток, от|росток, па|росл', па|молод', па|молодок, г'і|лочка²⁴. Окремо вирізнені назви однорічного пагона, спостережено такі спільні міждіалектні найменування: жи|вець, ба|їст|рук, од|но|л'і|тка, л'і|торост'²⁵.

Семему 'дрібні сухі гілки' в центральноподільських говірках представлено лексемами хмиз, хмиз', хмиз'а, хми|зин'а, р'і|жча, р'і|шча, р'і|шче, г'і|л'ачки, лом, ло|мача, ло|мач'ки, хлам, па|дал', па|далец', т'ру|сок, т'ру|шча, тр'і|с'ки, тр'і|соч'ки, суш'ник, суш'н'ак, х'во|рост, фо|рост, п'ру|т'а, хам|лича. Лексеми суш'н'ак, суш'ник відомі також у говірках зі значенням 'стовбур засохлого дерева'. У південно-західних говорах, за свідченнями лексикографічних праць, поширені назви р'і|шче(а)²⁶, фо|рост'²⁷; натомість назви з коренем хмиз- відомі в поліському говорі²⁸, як і найменування хам|лича, хлам, х'во|рост, лом, ло|мач:е, суш'н'ак, т'ру|сок²⁹.

Широкий ряд міждіалектних паралелей засвідчено в номінативному полі 'річні кільця на дереві': р'і|ч'н'і к'і|л'у'а, к'і|л'у'а, кол'ца, кру|ги, кру|ж'ки, кру|жал'у'а, кру|жеч'ки, слої, шар'³⁰. Низка центральноподільських назв – краж, краж'ал'ки, кру|жел'у'а, п'руж'ки, пасма, пасоч'ки, по|йа|соч'ки, руб'чики, ко|лесика, кол'іс'у'атка – не мають відповідників на Поліссі.

Вторинні назви активно представлені й в номінації наросту на стовбурі дерева. Наводимо ряд найменувань реалії, спільних для центральноподільських і поліських говірок: нар'іст, нар'ос'т', нар'ост, гу|л'а, гу|л'а, боро|даўка, шиш'ка, ши|шак, ши|пак'³¹. Антропоморфічні світоглядні уявлення людини про хворобу дерева як хворобу живої істоти закарбувались у локалізмах: середньополіських – ли|шаї', йазва, ко|роста, ко|рос'т'ане|дерево³² та центральноподільських – хво|роба, рак, ра|кова нар'ос'т',

²⁴ Там же. – С. 89.

²⁵ Там же. – С. 90.

²⁶ Словник буковинських говірок / [заг. ред. Н.В. Гуйванюк]. – Чернівці: Рута, 2005. – С. 458.

²⁷ Гуцульські говірки: короткий словник / [відп. ред. Я.В. Закревська, Ін-т українознавства]. – Л.: [Львів. обл. книж. друк.], 1997. – С. 163; Шило Г. Надністрянський регіональний словник. – Л.: Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2008. – С. 263; Studia nad dialektologią ukraińską i polską (Z materiałów b. katedry języków ruskich UJ) / [oprac. i przygot. do druku M. Karaś]. – Kraków; Warszawa, 1975. – S. 79.

²⁸ Лисенко П.С. Словник поліських говірок. – К.: Наук. думка, 1972. – С. 224; Никончук М.В. Матеріали до лексичного атласу української мови (Правобережне Полісся). – К.: Наук. думка, 1979. – С. 100-101.

²⁹ Никончук М.В. Там же. – С. 100-101.

³⁰ Там же. – С. 81.

³¹ Никончук М.В. Матеріали до лексичного атласу української мови (Правобережне Полісся). – К.: Наук. думка, 1979. – С. 61-62.

³² Там же. – С. 62.

ракова ¹нар'іст', *дереу* ¹іанії *рак*, ¹дике м'н'асо.

В окремих випадках встановлення лексичних міждіалектних паралелей дозволяє з'ясувати мотивацію або походження лексеми. Так, семема 'сік з сосни' в центральноподільських говірках представлена лексемами *жи*'виця, *смо*'ла, *с'ера*, *ладан* та описовими конструкціями *сос* ¹новії *клеї*, *клеї* з *сос*'ни, *сос*'нової с'ік. Функціонування лексеми *с'ера* в цьому ряді можна зрозуміти лише взявши до уваги номен, зафіксований у середньополіських говірках – *с'еранка* 'хвороба сосни, від якої в певній частині деревини збирається живиця'³³.

Окрему мікрогрупу дендролексики творять назви місця, де ростуть однорідні породи дерев. Це переважно лексеми, словотвірною основою яких є іменникові основи одиничних дендронімічних назв, з суфіксальними формантами. Саме система словотворчих варіантів п. лосі забезпечує географічну різноманітність цих назв. Подільсько-поліські лексичні паралелі формують форми з різними афіксами: *сос*'нуна, *сос*'н'ак 'сосновий ліс'³⁴, *в'іл*'шина, *в'іл*'шанка 'вільховий ліс'³⁵, *бе*'резина, *берез*'ник, *берез*'н'ак 'березовий ліс'³⁶, *гра*'бина, *град*'н'ак 'грабовий ліс'³⁷. М. Никончук на підставі власних спостережень та фактів, наведених П. Лисенком, дійшов до висновку про зосередження активності суфіксів *-ник*, *-няк* для творення лісової термінології в межах Полісся³⁸. Ці висновки підтверджуються й на центральноподільському матеріалі: лексеми *берез*'ник, *берез*'н'ак локалізовані переважно в північній і центральній частині Вінниччини, що найближчі до поліського наріччя. Описова назва *х'воїний л'іс*, яка в говірках Правобережного Полісся, за Атласом М. Никончука, утворює анклав³⁹, у центральноподільських говірках відома лише на півночі ареалу.

Спостережено спільні подільсько-поліські лексичні паралелі в номінації дикорослих дерев і кущів, наприклад: *без* 'бузок

³³ Там же. – С. 63.

³⁴ Никончук М.В. Лексичний атлас Правобережного Полісся. – К. ; Житомир: [Держ. картограф. фабрика], 1994. – К. 29.

³⁵ Никончук М.В. Матеріали до лексичного атласу української мови (Правобережне Полісся). – К.: Наук. думка, 1979. – С. 57.

³⁶ Никончук М.В. Лексичний атлас Правобережного Полісся. – К. ; Житомир: [Держ. картограф. фабрика], 1994. – К. 30.

³⁷ Там же. – К. 33.

³⁸ Никончук Н.В. Опыт сравнительного анализа лексики трех сел Житомирского Полесья (на материале лексики природы) : дис. ... канд. филол. наук спец. 10.02.02. – Одесса, 1970. – С. 124.

³⁹ Никончук М.В. Лексичний атлас Правобережного Полісся. – К.; Житомир: [Держ. картограф. фабрика], 1994. – К. 29.

звичайний, *Syringa vulgaris* L.⁴⁰, *глід*, *бо'йаришин'ік* 'глід одноствопчиковий, *Crataegus monogyna* Jacq.⁴¹, *шип'чина*, *ши'поу'ник*, *ши'поу'н'ік*, *ш'і'поу'н'ік* 'шипшина собача, *Rosa canina* L.⁴², *о'кац'йа*, *ва'кац'йа* 'акація біла, *Robinia pseudoacacia* L.⁴³, *л'іска* 'ліщина звичайна, *Corylus avellana* L.⁴⁴, *воу'ч'і* 'йагоди, *воу'че* 'ліко 'вовчі ягоди звичайні, *Daphne mezereum* L.⁴⁵, *воу'ч'і* 'йагоди 'бруслина європейська, *Eunymus europaeus* L.⁴⁶.

Таким чином, належність зіставлюваних діалектних систем – центральноподільських та поліських говірок – до різних наріч української мови зумовила суттєву відмінність у їх лексичних системах. Але попри це спостережено міждіалектні паралелі, що засвідчують двосторонні інтерферентні процеси на різних етапах розвитку мови. Їх докладніше вивчення можливе лише за умови залучення ширшого емпіричного матеріалу.

Инна Горофьянюк

Из наблюдений над подольско-полесскими паралелями в дендролексике

В статье проанализированы подольско-полесские диалектные параллели на материале дендрологической лексики. Исследование изоглосс дендронимов позволило установить возникновение отдельных лексем в центральноподольском говоре.

Ключевые слова: дендронимы, лексические параллели, центральноподольский говор, полесский диалект.

Inna Gorophyanyuk

From studying of podilsko-polissky dialectal parallels in the dendrology vocabulary

The article deals with podilsko-polissky dialectal parallels on the base of the dendrology vocabulary. Outlining isoglosses of dendronyms has allowed to elucidate the origin of some nouns in the Central Podillya dialects.

Key words: dendronymen, dialectal parallels, the Central Podillya dialects, the Polissya dialects.

---

⁴⁰ Кобів Ю. Словник українських наукових і народних назв судинних рослин. – К.: Наук. думка, 2004. – С. 398; Сабадош І.В. Атлас ботанічної лексики української мови. – Ужгород: Ужгород. держ. ун-т, 1999. – К. 6.

⁴¹ Омельковець Р.С. Номінація лікарських рослин в українському західнополіському говорі: [монографія]. – Луцьк: РВВ „Вежа”, 2006. – С. 12.

⁴² Там же. – С. 21.

⁴³ Там же. – С. 24.

⁴⁴ Кобів Ю. Словник українських наукових і народних назв судинних рослин. – К.: Наук. думка, 2004. – С. 141.

⁴⁵ Никончук Н.В. Опыт сравнительного анализа лексики трех сел Житомирского Полесья (на материале лексики природы): дис. ... канд. филол. наук: спец. 10.02.02. – Одесса, 1970. – С. 117.

⁴⁶ Там же. – С. 118.

Карта „Частина стовбура, що прилягає до кореня”

- ▲ в'ідзамок
- ▲ в'ідземок
- ▲ в'ідземник
- ▲ надземок
- ▽ оземок
- ▽ обзем
- ▽ обземок
- ▽ одземок

- одз'омок
- пен'
- пе'н'ок
- комел'
- комл'єва час'тина
- земл'і
- коўбочка в'ід 'самой

Список обстежених говірок

(усі населені пункти розташовані у Вінницькій області)

1. Лозова Хмельницький р-н	11. Улянівка Липовецький р-н
2. Пиків Калинівський р-н	12. Скала Оратівський р-н
3. Комунарівка Калинівський р-н	13. Літинка Літинський р-н
4. Копюжинці Калинівський р-н	14. Микулинці Літинський р-н
5. Вівсяники Козятинський р-н	15. Майдан Вінницький р-н
6. Плисків Погребищенський р-н	16. Стадниця Вінницький р-н
7. Городище Літинський р-н	17. Лопатинка Оратівський р-н
8. Іванів Калинівський р-н	18. Синарна Оратівський р-н
9. Польова Лисівка Калинівський р-н	19. Рожична Оратівський р-н
10. Вахнівка Липовецький р-н	20. Комарівці Барський р-н

21. Почагинці Жмеринський р-н
22. Біликівці Жмеринський р-н
23. Демидівка Жмеринський р-н
24. Пилява Тиврівський р-н
25. Степанівка Вінницький р-н
26. Криківці Немирівський р-н
27. Ометинці Немирівський р-н
28. Василівка Іллінецький р-н
29. Криштопівка Іллінецький р-н
30. Дашів Іллінецький р-н
31. Китайгород Іллінецький р-н
32. Гранів Гайсинський р-н
33. Журавлівка Барський р-н
34. Шевченкове Барський р-н
35. Станіславчик Жмеринський р-н
36. Перегільчинці Шаргородський р-н
37. Нове Місто Тиврівський р-н
38. Бушинка Тиврівський р-н
39. Рахни Лісові Шаргородський р-н
40. Велика Вулига Тиврівський р-н
41. Печера Тульчинський р-н
42. Мухівці Немирівський р-н
43. Чуків Немирівський р-н
44. Гриненки Немирівський р-н
45. Зяньківці Немирівський р-н
46. Кунка Гайсинський р-н
47. Бубнівка Гайсинський р-н
48. Чечелівка Гайсинський р-н
49. Кивачівка Теплицький р-н
50. Бахтин Мурованокуриловецький р-н
51. Коткожани Мурованокуриловецький р-н
52. Лучинчик Мурованокуриловецький р-н
53. Руданське Шаргородський р-н
54. Хоменки Шаргородський р-н
55. Мурафа Шаргородський р-н
56. Торків Тульчинський р-н
57. Журавлівка Тульчинський р-н
58. Михайлівка Тульчинський р-н
59. Клебань Тульчинський р-н
60. Оляниця Тростянецький р-н
61. Соболівка Теплицький р-н
62. Мала Мочулка Теплицький р-н
63. Пологи Теплицький р-н
64. Вербовець Мурованокуриловецький р-н
65. Кукавка Могилів-Подільський р-н
66. Гонтівка Чернівецький р-н
67. Сайнка Чернівецький р-н
68. Вел. Русава Томашпільський р-н
69. Заболотне Крижопільський р-н
70. Капустяни Тростянецький р-н
71. Тростянчик Тростянецький р-н
72. Баланівка Бершадський р-н
73. Джулинка Бершадський р-н
74. Яришів Могилів-Подільський р-н
75. Вила Ярузькі Чернівецький р-н
76. Возлуївка Чернівецький р-н
77. Стіна Томашпільський р-н
78. Городківка Крижопільський р-н
79. Крикливець Крижопільський р-н
80. Ободівка Тростянецький р-н
81. Поташня Бершадський р-н
82. Бронниця Могилів-Подільський р-н
83. Буша Ямпільський р-н
84. Русава Ямпільський р-н
85. Пороги Ямпільський р-н
86. Підлісівка Ямпільський р-н
87. Велика Кісниця Ямпільський р-н
88. Вільшанка Крижопільський р-н
89. Болган Піщанський р-н
90. Гонорівка Піщанський р-н
91. Червона Гребля Чечельницький р-н
92. Тартак Чечельницький р-н
93. Голдашівка Бершадський р-н
94. Демівка Чечельницький р-н